

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program na rzecz jednolitego rynku, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, oraz statystyk europejskich oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014, (UE) nr 258/2014, (UE) nr 652/2014 i (UE) 2017/826”

(COM(2018) 441 final – 2018/0231 (COD))

(2019/C 62/06)

Sprawozdawca: **Oliver RÖPKE**

Współsprawozdawca: **Violeta JELIĆ**

Wniosek o konsultację	Parlament Europejski, 14.6.2018 Rada, 26.6.2018
Podstawa prawna	Art. 114 ust. 1, art. 169 ust. 3, art. 43 ust. 2 i art. 173 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	2.10.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	17.10.2018
Sesja plenarna nr	538
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	187/4/2

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Jednolity rynek stanowi niezbędną podstawę tworzenia wzrostu gospodarczego i konkurencyjności. Zapewnia istotny wkład na rzecz tworzenia miejsc pracy i oferuje konsumentom szeroki wybór towarów i usług. Może też służyć jako podstawa budowania dobrobytu w Unii Europejskiej.

1.2. Zasadniczo EKES z zadowoleniem przyjmuje integrację pięciu wcześniejszych programów (jak również Europejskiego programu statystycznego, który jednak swoim zakresem wykracza poza dziedzinę rynku wewnętrznego) i szeregu działów budżetu w ramach programu na rzecz jednolitego rynku, ponieważ można oczekiwać, że stworzy to synergie i zapewni większą opłacalność.

1.3. EKES zgadza się z Komisją, że należy wyeliminować obecne przeszkody i że potrzebne są dalsze działania na rzecz opracowywania, wdrażania i egzekwowania prawa Unii na rynku wewnętrznym. Dotyczy to przede wszystkim towarów i usług, zamówień publicznych, nadzoru rynku, prawa spółek, prawa umów i prawa stosunków pozaumownych, przeciwdziałania praniu pieniędzy, swobodnego przepływu kapitału, usług finansowych i konkurencji, a także opracowywania narzędzi zarządzania. EKES apeluje o stworzenie sprawiedliwego i pełnego jednolitego rynku z uwzględnieniem zgodności z normami w dziedzinie zatrudnienia, ochrony konsumentów i środowiska naturalnego.

1.4. W odniesieniu do łańcucha żywnościowego EKES wzywa jednak Komisję do zapewnienia finansowania w ramach kategorii 3 („zasoby naturalne i środowisko”) ze względu na bliski związek programu z polityką rolną.

1.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji, by przeznaczyć 25 % dostępnych środków finansowych na realizację celów dotyczących klimatu wynikających z porozumienia paryskiego, lecz pragnęłyby uzyskać więcej informacji na temat tego, jakie wydatki uznaje się za związane z działaniami na rzecz klimatu.

1.6. EKES zauważa, że liczba zadań do wykonania w zakresie polityki ochrony konsumentów systematycznie rośnie, zwłaszcza ze względu na proces cyfryzacji. W związku z tym EKES wzywa Komisję do dalszego rozwoju współpracy z sieciami konsumenckimi i organizacjami konsumentów oraz do odpowiedniego zwiększenia finansowania przewidzianego na ochronę konsumentów.

1.7. EKES zauważa, że według Komisji wartość finansowania priorytetów nowego programu na rzecz jednolitego rynku określono na poziomie ok. 3,9 mld EUR, co w przybliżeniu stanowi równowartość finansowania przewidzianego w obecnym okresie finansowania 2014–2020. EKES wyraża jednak zaniepokojenie, że negocjacje w sprawie ram finansowych UE mogłyby zakończyć się cięciami i wypracowaniem niższego budżetu niż dotychczas. Niemniej w kontekście programu COSME EKES z zadowoleniem przyjmuje udostępnienie dodatkowych 2 mld EUR w ramach programu InvestEU oraz umożliwienie łączenia finansowania z finansowaniem z innych programów.

1.8. Statystyki opracowywane w ramach Europejskiego programu statystycznego zapewniają wysoką europejską wartość dodaną i stanowią jeden z filarów polityki Unii Europejskiej, w tym w szczególności w zakresie jednolitego rynku. EKES zgadza się zatem z Komisją, że także w nowym programie na rzecz jednolitego rynku należy przeznaczyć niezbędne środki na dotychczasowy Europejski program statystyczny.

1.9. EKES apeluje do partnerów społecznych o odpowiednie zaangażowanie we wszystkie etapy nowego programu na rzecz jednolitego rynku.

2. Uwagi ogólne dotyczące programu na rzecz jednolitego rynku

2.1. EKES niejednokrotnie podkreślał, że jednolity rynek stanowi podstawę procesu integracji europejskiej i znacząco przyczynia się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Ponadto jednolity rynek może również przyczynić się do osiągnięcia dobrobytu⁽¹⁾.

2.2. W opinii w sprawie wieloletnich ram finansowych po 2020 r.⁽²⁾ EKES zawarł już krytyczną uwagę, że w następnym okresie finansowania na realizację celów Unii Europejskiej dostępnych będzie jeszcze mniej środków niż w obecnym okresie.

2.3. Na podstawie wieloletnich ram finansowych UE Komisja proponuje konsolidację szeregu programów i działań budżetu dotyczących konkurencyjności przedsiębiorstw (w tym MŚP), ochrony konsumentów, ochrony konsumentów i użytkowników końcowych usług finansowych, kształtowania polityki w dziedzinie usług finansowych, łańcucha żywnościowego oraz rozwoju, tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich. Zasadniczo EKES z zadowoleniem przyjmuje tę propozycję, ponieważ może ona stworzyć synergie i zwiększyć efektywność finansowania wspieranych projektów. Program oferuje również bardziej elastyczne ramy finansowe, ułatwiające beneficjentom realizację projektów.

2.4. Ocena poszczególnych programów, które zostaną obecnie włączone do programu na rzecz jednolitego rynku, również wskazuje na wysoką europejską wartość dodaną tych zróżnicowanych inicjatyw.

2.5. Należy zauważyć, że na drodze do jednolitego rynku nadal istnieją bariery i przeszkody. W związku z tym należy prześledzić postępy osiągnięte w tej dziedzinie, ocenić utrzymujące się przeszkody i określić plan działania umożliwiający płynne funkcjonowanie jednolitego rynku w interesie wszystkich zainteresowanych stron. EKES zgadza się z Komisją, że nowy program może przyczynić się do poprawy funkcjonowania jednolitego rynku przez opracowywanie, wdrażanie i egzekwowanie unijnego prawodawstwa. Działania UE muszą zapewniać proste, jasne, stabilne i przewidywalne ramy prawne dla przedsiębiorstw, pracowników i obywateli. EKES apeluje o stworzenie sprawiedliwego i pełnego jednolitego rynku z uwzględnieniem zgodności z normami w dziedzinie zatrudnienia, ochrony konsumentów i środowiska naturalnego.

2.6. EKES ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje możliwość skumulowanego finansowania działań i projektów w ramach różnych programów UE, takich jak InvestEU, „Horyzont Europa” i Europejski Fundusz Społeczny. Może to przynieść efekt synergii oraz ułatwić finansowanie projektów.

2.7. Ponadto EKES zwraca uwagę na szczególne znaczenie dalszego rozwijania polityki podatkowej UE z myślą o wspieraniu efektywnego, konkurencyjnego i sprawiedliwego jednolitego rynku⁽³⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 125 z 21.4.2017, s. 1.

⁽²⁾ ECO/460 – opinia w sprawie wieloletnich ram finansowych po 2020 r. (przyjęta na sesji plenarnej we wrześniu 2018 r.).

⁽³⁾ Dz.U. C 125 z 21.4.2017, s. 1.

3. Cele programu

3.1. Małe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają kluczową rolę w gospodarce europejskiej. 99 % przedsiębiorstw na terenie UE to MŚP, a dwie trzecie pracowników pracuje na ich rzecz. Zdaniem EKES-u wsparcie Unii Europejskiej na rzecz MŚP jest zatem niezbędne w celu poprawy ich konkurencyjności. EKES pragnie podkreślić znaczenie środków wsparcia usług świadczonych w ramach wolnych zawodów i usług biznesowych w ich roli promotorów konkurencyjności europejskich MŚP. Mają one kluczowe znaczenie dla wielu innych sektorów i odgrywają zasadniczą rolę w „serwicyzacji” europejskiej gospodarki.

3.2. EKES pragnie podkreślić pozytywne doświadczenia w ramach programu COSME, który przyniósł ogromne korzyści dla MŚP dzięki pomocy ukierunkowanej na potrzeby w obszarze turystyki, przemysłu tekstylnego i innych sektorów, znacząco przyczyniając się w ten sposób do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy. W związku z tym należy kontynuować i pogłębiać wsparcie w ramach programu COSME.

3.3. W ostatnich latach MŚP doświadczały szczególnych trudności w dostępie do finansowania. Brak zdolności kredytowej uniemożliwia małym i średnim przedsiębiorstwom dokonywanie odpowiednich inwestycji w przyszłościowych dziedzinach, takich jak cyfryzacja, innowacja i globalizacja. Sytuacja ta wywiera negatywny wpływ na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy, a nawet może zagrażać przetrwaniu przedsiębiorstw. W tym kontekście EKES z zadowoleniem przyjmuje dodatkową możliwość refinansowania z wykorzystaniem instrumentów dłużnych i kapitałowych w ramach nowego funduszu InvestEU.

3.4. Ponadto potrzebne jest wsparcie w dziedzinie budowania zdolności dla partnerów społecznych, tak by organy publiczne i inni beneficjenci mogli zapewnić im możliwość uczestniczenia w programach UE.

3.5. Wsparcie dla młodych przedsiębiorców i innowacyjnych produktów i usług będzie stanowiło jeden z najważniejszych elementów programu na rzecz jednolitego rynku. EKES jest zdania, że wykorzystanie inicjatyw na rzecz klastrów w celu wspierania nowych modeli biznesowych, zaawansowanych technologii, niskoemisyjnych i zasobooszczędnych rozwiązań oraz innych obszarów, takich jak inicjatywy na rzecz działań międzynarodowych, znajdowania pracowników i podnoszenia kwalifikacji, stanowi pozytywne podejście. Komitet popiera prace Europejskiej Platformy Współpracy Klastrów.

3.6. W wielu sektorach gospodarki stosowanie rozwiązań cyfrowych uznawane jest już za rzecz oczywistą. Trwałe powodzenie i konkurencyjność MŚP zależy w szczególności od inwestycji w odpowiednią infrastrukturę cyfrową we właściwym czasie. W związku z tym EKES popiera ideę wspierania MŚP dokonujących inwestycji w projekty cyfrowe. Projekty te powinny być opracowane tak, aby przynosiły korzyści zarówno danemu sektorowi działalności gospodarczej, jak i społeczeństwu obywatelskiemu jako całości.

3.7. EKES opowiada się za kontynuacją wsparcia dla portali cyfrowych Twoja Europa, SOLVIT i „Twoja Europa – Porady”, systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym oraz tabeli wyników rynku wewnętrznego, a także za promowaniem tworzenia i rozwoju kolejnych publicznych usług cyfrowych oraz pogłębiania współpracy organów w państwach członkowskich oraz pomiędzy nimi w dziedzinie cyfryzacji, w tym w ramach realizacji programu „Cyfrowa Europa”.

3.8. W związku z tym EKES z zadowoleniem przyjmuje stopniowe podejście Komisji polegające na tym, by przeznaczyć 25 % dostępnych środków finansowych na realizację celów dotyczących klimatu wynikających z porozumienia paryskiego, lecz pragnęłyby uzyskać więcej informacji na temat tego, jakie wydatki uznaje się za związane z działaniami na rzecz klimatu.

3.9. Celem programu na rzecz jednolitego rynku jest wspieranie interesów konsumentów i zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów. EKES zauważa, że w ujęciu ogólnym wyzwania związane z polityką ochrony konsumentów nieustannie zwiększają się, między innymi w związku z handlem towarami i usługami przez internet oraz procesem cyfryzacji, a częściowo z powodu niewłaściwych środków deregulacji, jak np. zniesienie ustawowych środków w zakresie zapewniania jakości czy uregulowań o dostępie do zawodów. Nowy program musi zatem zapewnić konsumentom odpowiednie informacje i wsparcie w ramach podejmowanych przez nich działań. Jednocześnie trzeba zadbać także o odpowiednie wsparcie i informacje dla przedsiębiorstw odnośnie do przepisów o ochronie konsumentów.

3.10. Kryzys finansowy i gospodarczy, który rozpoczął się w 2008 r., uwiidoczniał szczególne znaczenie zapewnienia konsumentom kompleksowych porad i informacji w zakresie usług finansowych, w tym doradztwa dotyczącego zadłużenia. Konieczne jest ponadto większe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w kształtowanie polityki w tej dziedzinie, zwłaszcza poprzez promowanie organizacji wspierających interesy polityczne konsumentów w obszarze usług finansowych.

3.11. Należy zadbać o udzielanie informacji rynkowych i konsumenckich oraz dostęp do prawnych środków dochodzenia roszczeń poprzez wspieranie organizacji ochrony konsumentów oraz właściwych organów egzekwujących przepisy. EKES zauważa jednak, że nowy ład dla konsumentów nie wychodzi naprzeciw uzasadnionym oczekiwaniom konsumentów, czemu dał wyraz w swojej ostatniej opinii na temat wniosku Komisji w tej sprawie.

3.12. Ochrona konsumentów na szczeblu Unii Europejskiej otrzymuje silne wsparcie, zwłaszcza za pośrednictwem Sieci Europejskich Centrów Konsumenckich oraz Europejskiej Organizacji Konsumentów (BEUC). W ostatnich latach sieć ta zdołała dotrzeć do milionów konsumentów, przekazując im bieżące informacje, jak również udzieliła odpowiedzi na setki tysięcy zapytań konsumentów. BEUC aktywnie reprezentuje interesy konsumentów we wszelkich stosownych obszarach polityki UE. Wsparcie dla sieci i BEUC zapewniło wysoką europejską wartość dodaną. W związku z tym EKES zaleca długofalową kontynuację i dalszy rozwój tej pomyślanej współpracy z Siecią Europejskich Centrów Konsumenckich oraz Europejską Organizacją Konsumentów. Przyjmuje też z zadowoleniem planowaną współpracę z krajowymi organizacjami ochrony konsumentów.

3.13. Aby poprawić reprezentację interesów konsumentów w ramach usług finansowych, zapewniono finansowanie dwóch stowarzyszeń non-profit, Finance Watch oraz Better Finance, najpierw w ramach projektu pilotażowego, następnie w drodze działania przygotowawczego. Rozporządzenie (UE) 2017/826 dotyczące budowania zdolności w tej dziedzinie przewiduje dalsze współfinansowanie tych stowarzyszeń. EKES wzywa Komisję do dalszego wzmocnienia współpracy z organizacjami w tym obszarze polityki.

3.14. EKES zauważa, że w świetle wielu zadań do wykonania budżet przeznaczony na ochronę interesów konsumentów w kwocie 198,5 mln EUR jest niezwykle skromny. EKES wzywa Parlament Europejski i Radę do odpowiedniego zwiększenia dostępnych środków finansowych.

3.15. Dane i statystyki leżą u podstaw decyzji podejmowanych w wielu dziedzinach, w tym w zakresie polityki społecznej, gospodarczej, regionalnej, środowiskowej i rolnej. Statystyki opracowywane w ramach Europejskiego programu statystycznego zapewniają zatem wysoką europejską wartość dodaną i stanowią jeden z filarów polityki Unii Europejskiej, w tym w szczególności w zakresie jednolitego rynku. W związku z tym EKES zgadza się z Komisją, że także w ramach programu na rzecz jednolitego rynku należy w dalszym ciągu przeznaczać niezbędne środki na dotychczasowy Europejski program statystyczny, zwłaszcza w świetle konieczności modernizacji procesów tworzenia statystyk oraz rosnącego zapotrzebowania na dane statystyczne.

3.16. W odniesieniu do norm EKES opowiada się za ich szybkim i terminowym opracowaniem, we współpracy z przedstawicielami MŚP, pracowników, konsumentów i organizacji ochrony środowiska.

3.17. Program na rzecz łańcucha dostaw żywności wspiera działania zapewniające wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, jak również poprawę zrównoważonego charakteru produkcji europejskiej żywności i pasz oraz podnoszenie standardów jakości. Należy ograniczyć wpływ chorób zwierząt oraz chorób i szkodników roślin poprzez stosowanie programów zapobiegawczych wspieranych przez UE. Należy również zapewnić wsparcie na rzecz odpowiedniej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej.

3.18. Wiele działań w ramach programu na rzecz łańcucha dostaw żywności leży w zakresie polityki rolnej i środowiskowej. W związku z tym EKES wzywa Komisję do zapewnienia finansowania tych działań dotyczących łańcucha żywnościowego w ramach kategorii 3 – „zasoby naturalne i środowisko”.

4. Budżet

4.1. Na lata 2021–2027 Komisja zaproponowała łączny budżet programu na rzecz jednolitego rynku w kwocie 4 089 mln EUR. Kwota ta obejmuje:

— około 438 mln EUR na realizację celu w zakresie rynku wewnętrznego,

— 1 mld EUR na realizację programu COSME na rzecz MŚP,

- 198,5 mln EUR na cele konsumenckie,
- 220,5 mln EUR na cele normalizacji,
- 552 mln EUR na cele statystyczne,
- 1,68 mld EUR na cele związane z łańcuchem żywnościowym.

4.2. Jeśli chodzi o porównywalność tych pul środków do obecnego okresu finansowania 2014–2020, EKES zauważa, że ze względu na brexit oraz włączenie poszczególnych programów do programu na rzecz jednolitego rynku do bieżącego budżetu można odnieść się jedynie w ograniczony sposób.

4.3. EKES zauważa, że według Komisji Europejskiej finansowanie zapewnione dla programu na rzecz jednolitego rynku jest porównywalne do obecnie obowiązującego okresu finansowania (ok. 3,9 mld EUR). Wyraża jednak wyraża zaniepokojenie, że negocjacje mogłyby zakończyć się cięciami i ograniczeniem dostępnych środków w porównaniu z budżetem na lata 2014–2020.

4.4. EKES zauważa, że ponad 41 % całkowitego budżetu (1,68 mld EUR) przyznano na potrzeby łańcucha żywnościowego, przez co jest to element programu na rzecz jednolitego rynku dysponujący najwyższym finansowaniem, a jednocześnie mniej niż 5 % ma być dostępne na potrzeby realizacji projektów w dziedzinie polityki konsumenckiej.

4.5. Komitet z zadowoleniem przyjmuje to, że oprócz 1 mld EUR przeznaczonych na program COSME dostępne będą dodatkowe 2 mld EUR w ramach segmentu InvestEU na rzecz wspierania MŚP⁽⁴⁾.

4.6. EKES apeluje o istotne zwiększenie elementu dotyczącego polityki konsumenckiej w ramach programu na rzecz jednolitego rynku ze względu na znaczące zwiększanie się wyzwań napotykanym w ramach polityki ochrony konsumentów, zwłaszcza z uwagi na rosnące znaczenie transgranicznego handlu elektronicznego oraz usług online.

4.7. W odniesieniu do łańcucha żywnościowego EKES wzywa do zapewnienia finansowania działań nieobjętych nadzorem rynku w ramach kategorii 3 („zasoby naturalne i środowisko”). Można do nich zaliczyć np. działania na rzecz zwalczania chorób zwierzęcych oraz chorób i szkodników roślin, a także na rzecz dobrostanu zwierząt.

4.8. EKES z zadowoleniem przyjmuje możliwość łączenia finansowania projektów z finansowaniem z innych programów, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Społeczny Plus lub Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

4.9. Potrzebne jest nie tylko zwiększenie wsparcia dla MŚP i przedsiębiorstw typu start-up oraz wzmocnienia konkurencyjności i wzrostu przedsiębiorstw, ale także rozszerzenie kwalifikowalności w ramach art. 3 programu na rzecz jednolitego rynku na środki pozwalające społeczeństwu, konsumentom, użytkownikom końcowym, związkom zawodowym i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego i sektora działalności gospodarczej aktywnie uczestniczyć w debacie politycznej, kształtowaniu polityki oraz w podejmowaniu decyzji, w tym na wsparcie działań organizacji przedstawicielskich na szczeblu krajowym oraz UE.

Bruksela, dnia 17 października 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽⁴⁾ COM(2018) 439 final.